

Adopcja jako proces, doświadczenie i instytucja

Adopcja jako proces, doświadczenie i instytucja. Perspektywa antropologiczna

Badając adopcję jako zjawisko społeczno-kulturowe, możemy poddać antropologicznej refleksji współczesne koncepcje dzieciństwa, rodziny, opieki oraz roli państwa w tworzeniu normatywnych struktur pokrewieństwa.

W centrum badań sytuuje dziecko i jego rodzinę. Jednym z głównych celów tego projektu jest wzmocnienie pozycji dzieci i umożliwienie im zabrania głosu w sprawach ich dotyczących, także w odniesieniu do adopcji.

Przydatne informacje

Nazwa Programu: OPUS 14

Źródło Finansowania: Narodowe Centrum Nauki

Nr wewnętrzny UW: Gr 5795

Nr umowy: 2017/27/B/HS3/00645

Kierownik grantu: dr Ewa Maciejewska-Mroczek

Wysokość dofinansowania: 1522970,00 PLN

Termin rozpoczęcia: 02-07-2018

Termin zakończenia: 31-07-2022

1. Celem projektu jest:

- analiza, z perspektywy antropologicznej, zjawiska adopcji we współczesnej Polsce, z uwzględnieniem jego złożonego i zróżnicowanego charakteru;
- przyczynienie się do rozwoju antropologii rodziny i pokrewieństwa w Polsce dzięki badaniu tematu dotąd pomijanego – adopcji;
- dalszy rozwój studiów nad dzieciństwem w Polsce, w szczególności w zakresie metodologii i etyki badań;
- przyczynienie się do uwzględnienia głosu w dzieci w debacie na temat adopcji w Polsce;
- rozwój współpracy z zagranicznymi badaczami zajmującymi się adopcją, w celu wymiany doświadczeń i poznania dobrych praktyk w zakresie badań nad adopcją;

Badając adopcję jako zjawisko społeczno-kulturowe, możemy poddać antropologicznej refleksji współczesne koncepcje dzieciństwa, rodziny, opieki oraz roli państwa w tworzeniu normatywnych struktur pokrewieństwa. Zamierzam przeanalizować to, jakie wartości i idee konstruują społeczny fenomen adopcji w Polsce i jak są odzwierciedlane w doświadczeniach osób, których ona dotyczy.

W centrum badań sytuuje dziecko i jego rodzinę. Zgodnie z rozpoznaniem i celami współczesnej antropologii, w których istotne jest usłyszenie głosu w podmiotów s albo lub wcale niereprezentowanych, chciałabym umożliwić zabranie głosu dzieciom w sprawach ich dotyczących. W centrum zainteresowania sytuuje dziecko, nie tylko jako podmiot/obiekt działań różnych aktorów, lecz także jako ważnego, twórczo działającego aktora.

Choć zjawisko wychowywania biologicznych dzieci przez osoby niespokrewnione występuje w różnych momentach historycznych i w wielu miejscach (Conn 2013), adopcja w takim kształcie jak dziś jest stosunkowo nowym fenomenem społecznym. Zaczęła kształtować się za sprawą takich procesów jak indywidualizacja,

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

rozwoj wspo?czesnych form rodzinno?ci (prymat rodziny nuklearnej), rozwoj praw cz?o- wieka (w tym praw dziecka). Projekt ma na celu uzupe?nienie tej luki.

2. Metodyka badan?

Projekt be?dzie prowadzony metoda? etnografii wielostanowiskowej (Marcus 1995), tak aby przyjrzec? sie? polskim praktykom woko?? adopcji w roz?znych przestrzeniach, publicznych i prywatnych. Zespo?? be?dzie stosowa? roz?znorodne metody badawcze. Przede wszystkim metody etnograficzne: wywiad etnograficzny i obserwacje? uczestnicza?ca? (Angrosino 2007, Hammersley, Atkinson 2000), obejmuja?ce kilka kategorii podmioto?w i kilka rodzajo?w przestrzeni zwiazanych z adopcja?: os?rodki adopcyjne, inne instytucje zajmuja?ce sie? adopcja?: sa?dy, centra pomocy rodzinie; rodziny zastepcze; rodziny adopcyjne: rodzico?w, adopcyjne i biologiczne dzieci w wieku 4–18 lat, cz?onko?w dalszej rodziny. Aby lepiej przyjrzec? sie? dynamicznemu i relacyjnemu charakterowi rodzin (Schermerhorn and Cummings 2008), to nich zostanie podje?ta najbardziej intensywna praca, z uz?yciem takich metod jak uczestnictwo w spo?eczno?ci czy obserwacja rodzinna (Bernard 2013).

W badaniach z dzie?mi mo?j zespo?? zastosuje metody partycypacyjne, z uz?yciem materia?o?w stymulujacych dzia?ania two?rcze, pozwalajace na komunikacje? s?rodkami innymi niz? tylko werbalne (Clark 2011). Badania z udzia?em dzieci wymagaja? szczegolnej refleksyjnos?ci i uwaz?nos?ci ze wzgle?du na zalez?na? i wymagajaca? ochrony pozycje? uczestniko?w, a takz?e ich kompetencje dotyczace zrozumienia tematu, celu i konsekwencji badania. Metody musza? byc? dostosowane do dziecie?cych sposobow?w ekspresji, tak by uczestnicy mogli wyrazic? zdanie w sprawach ich dotyczacych i byc? wys?uchanymi. Szczegolna? uwage? be?dziemy przywia?zywac? do etycznego prowadzenia badan?. Przeprowadze? rowniez? analize? dyskursu, poda?z?aja?ca? za tropami i wa?tkami, kto?re konstruja? koncepcje? adopcji i rodziny adopcyjnej w roz?znych kontekstach (Rapley 2010). Zostanie rowniez? przygotowana ankieta dla rodzico?w adopcyjnych i oso?b przygotowujacych sie? do tej roli, dotyczaca? ich dos?wiadczen? i oczekiwan?.

3. Wp?yw spodziewanych rezultato?w na rozwoj nauki

Projekt ma na celu uzupe?nienie luki w badaniach antropologiczno-kulturowych w zakresie studio?w nad adopcja?. Przyczyni sie? do rozwoju antropologii, w szczegolnos?ci antropologii pokrewienstwa i rodziny, i do lepszego zrozumienia spo?ecznie istotnych zjawisk, a takz?e do zwie?kszenia s?wiadomos?ci na temat adopcji u roz?znych zainteresowanych stron: badaczy spo?ecznych, praktyko?w opieki spo?ecznej, cz?onko?w rodzin adopcyjnych i opinii publicznej. Be?dzie rowniez? s?uz?y? w?a?czeniu polskiej perspektywy do mie?dzyna- rodowych badan? nad adopcja?.

Adres URL ?ród?a: <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/badania/granty/adopcja-jako-proces-doswiadczenie-i-instytucja>